

מסורת הש"ס

אִינוֹ לָרִיךְ. לְרִבּוֹת בַּיִת הָעוֹלָמִים:
בְּנוֹמָתָה הַגּוֹף לְמִקְדָּשׁ שְׁאִינָה בְּמִיתָה
הַכְּתוּב בֵּין מִקְדָּשׁ לְמִשְׁכָּן שֶׁנֶּאֱמָרוּ בַּפֶּה
כִּי אֵת מִקְדָּשׁ ה' תִּמְאֵל (כ"י) אֵת מִשְׁכָּן
שֶׁנָּן. שְׁאִשּׁוֹ מִקְדָּשׁ וּמִשְׁכָּן לְבִדּוּקָה
וּלְבִעֲרָה מִתּוֹכָן: אִ"כּ מֵה' ע"ל
בְּקִרְקֵעַ שֶׁלֹּא יֵצֵא מִסּוֹךְ קוֹפּוֹפוֹ.
לְתוֹךְ כְּלֵי יוֹכִינִס לְהִיכַל אֵלֶּה
מִקְרָעֵיהֶם יִטּוּל וְהֵם אֵין שֶׁם יֵצֵא
יִיחֵה שֶׁם וְאִכּח יַעֲלִנו וְתִקְּיִים אֲשֶׁר
יִיחֵה וְתִקְּיִים בְּקִרְקֵעַ כְּדֶרֶשְׁנֵינוּ לְעֵיל.
זוֹכְפִרֵינוּ (כ"י) לֵאמֹר תִּנֵּי הֵלֶךְ בְּרִימִיתָה
וְאוֹמֵר אֲנִי מִדְּרָשׁ שֶׁנִּי הוּא בְּפִנִּים
אֲחֵרִים: פְּלוֹמָתָה ד"ש" וְז"ה
שְׁלֵחָה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה התורה
אמרה תער ז"ל קודם ד"ה
התורה אמרה ספר:
(ב) ד"ה ארנב"י וכו'
והלכה עוקבת הס"ד
ואח"כ מ"ה הא עוקבת
מוספת:

מוסף רש"י

עוקבת. כורמת (איוב לז
ד, עי"ש).

תוספות שאני

ח"ג רש"י ד"ל [ולא גרס] לרבות טוב ובטעון ושלח רבות עולמים משום ששלח משכן הוא ולא צריך לרבותי'הא עיקר הכתוב ביה חביב וטוב ובטעון אין משקין בהן את הטעות דלא במת יחיד היא. ולא היה של ארון אלא מובח הנחשת לברו ולא לקרבא בה מנחת טטה זהו שום חובת יחיד שאין זמן קרוב כדמור"י בשו"ט קדישים ובמסכת מגילה אבל בית עולמים הוצרך לרבות שלא תמיד משכן נאמר ולא מקדש ליה. אינו צריך לרבות בית עולמים ומה בטומאת קלה שהיא ליכנס בטומאת הגוף במקדש שאינו מיתר ד"ל כדל"ה אלא חלק

דמרצין מיניה לרבות כל דבר דריש ליה צמחיה מתגרשת ואליה מתגרשת בכסף דדרשינן לה התם וכן כולן אלא אהלכה למשה מסיני סמינן וקראי אסמכתא בעלמא הוא הלכך שאר מדרשים ריבויין דכל התורה כולה לא חשיב להו ר' ישמעאל בהלכה עוקבת מקרא אלא הני תלמי. ובמסכת קידושין ירושלמי [פ"א סו"ה] מלאתי משנה זו דר' ישמעאל ואין תער נמי השלשה אלא מרעו והכי תנא התם התורה אמרה ספר והלכה בכל דבר השלשה אמרה עפר והלכה בכל דבר המגדל כמחים התורה אמרה מרעו [שמות כא] והלכה אמרה אפי' קול וסירה והוא נראה צעני מאד דרך דתער מוספת הוא: ואם איסא. דאפר נמי כשר ליחשב נמי דבהא הלכה עוקבת מקרא דהתורה אמרה עפר והלכה אמרה אף אפר וממשעמויה לא מש לעיני כסיו הדם: סאנא ושייר. לא חשבינהו לכולהו מקומות: ש המטהר את בגדיו וגו' והיה ציום השביעי יגלה את כל שער וגו' לא גופו ורועותיו ושוקיו וזית השחי שיאל כל גופו חלק כלתם שם קיצונו שיער הרבה נלטעווי ורועותיו ושוקיו שאינו כלתם מעלייתא נקט: והלכה מגלה כולו כדלע. יום בתגלתא שניה קמני כולו. לשון לא תקיפו פאת ראשכם (ויקרא יט): מעציר תער על מגלתו תגלתא שניה תגלתא ראשונה. ולא גרסינן יגלחנו שתהא תגלתא ראשונה תנן צה. אלמא שניה נמי כדלעת דהא תנא ליי יאחא. מזורע לא שיוורא הוא דכי קא חשיב הלכה עוקבת מקרא (דברים יא) לא שיי אמר לא מסינא. דקמני מקום כינוס שיער צפ"ג (דק"ו). רבי ישמעאל שימא את רבי נחומאי בן הקנה שהיה שהיה דורש כל התורה צריכוי ומיעוטוי. וכבר פירשתי במשמעות

בו ולפי זה אתי שפיר הכא דמיבעי ליה לענין סוטה בכל מיני אפר: בגי' מקומות התורה עוקבת את המקרא פ"ה עוקבת מקפת את עקבו והעמדתו ואישלונתו" בלש"ן: התורה אמרה בעפר לענין כיסוי ולא הכשר דבר אחו והלכה בכל דבר המגדל צמחים הגיר והגור וסיד וחרס ולבינה שנכתשה. התורה אמרה ספר לענין כריתות ולא ד"א והלכה בכל דבר שאפי' כתבו על העלה

היה מביא פרק שני סוטה

אינו לריד. לרבות בית העולמים: ומה טומאה קלה. ליתכן
בטומאת הגוף למקדש שאינה במיתת ד"ד אלא כרת לא חלק
הכתוב בין מקדש למשכן שנאמר בפרשת פרה אדומה שני פסוקים
כי את מקדש ה' טמא (כי) את משכן ה' טמא (במדבר יט): לא כל

שילח נוב וגבעון ובית עולמים איסין
מנחם אומר אינו צריך ומה בטומאה קלה
לא חלק הכתוב בטומאת אשת איש חמורה
לא כ"ש א"כ מה ת"ל בקרקע המשכן שלא
יביא מתוך קופתו איבעיא להו אין שם עפר
מהו שיתן אפר אליבא דבית שמאי לא
תיבעי לך דאמרי לא מצינו אפר שקרוי
עפר כי תיבעי לך אליבא דבית הלל דאמרי
מצינו אפר שקרוי עפר מאי אע"ג דאיכא
עפר הכא בקרקע המשכן כתיב או דילמא
האי בקרקע המשכן לכדאיסי בן יהודה
ולכדאיסי בן מנחם הוא דאתי ת"ש דא"ר
יוחנן משום ר' ישמעאל בשלשה מקומות
הלכה עוקבת מקרא התורה אמרה¹ בעפר
והלכה בבבל דבר התורה אמרה² בתער
והלכה בבבל דבר התורה אמרה³ ספר
והלכה בבבל דבר ואם איתא ליחשוב נמי
האי⁴ תנא ושייר ומאי שייר דהאי שייר שייר
מצורע דתניא⁵ והיה ביום השביעי יגלה את
כל שערו כלל את ראשו ואת זקנו ואת גבות
עיניו פרט ואת כל שערו יגלה חזר וכלל
כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט
מה פרט מפורש מקום כינוס שער וגראה
אף כל מקום כינוס שער וגראה מה רבי
רבי שיער הרגלים מאי מיעט מיעט דבית
השחי ודכוליה גופיה והלכתא דמגלה כדלעת
דתנן⁶ בא לו להקיף את המצורע מעביר
תער על כל בשרו וקתני סיפא⁷ וביום
השביעי מגלחו התגלחת שניה כתגלחת
ראשונה אמר רב נחמן בר יצחק כי קא
חשיב הלכה עוקבת מקרא הא עוקבת
מדרבנן היא רב פפא אמר כי קא חשיב
הלכה עוקבת ועוקרת הא עוקבת ומוספת
היא רב אשי אמר הא מתניתא מני⁸ רבי
ישמעאל היא דדריש כללי ופרטי

לרבות נוב וגבעון שיצא ובית עולמים. רש"י גורס להצ"ח
קרקע בית עולמים ושיצא הגירסא שלה נוב וגבעון
משום דנוב וגבעון אין משקין בהן סוטות משום דהוא מנחת יחיד
שאינן קבוע לה זמן ומימא ששיצאה משום קושיא וזו דילמא קסבר איסי
בן יהודה כרבי יהודה דלאמר בפרק
במלא דשחיטת קדשים (נבחים ד' קח.)
כל שהצטרף והיחד מקריבין צאלה
מועד שבמזבח מקריבין צאלה מועד
שבגלגל ואין חילוק צמיד דלא צלח צממו
שבאש גגו והשאט הוצרך לרבות
נוב וגבעון משום דבמה הוו:

א דבית שמאי לא מצינו אפר שקרוי ובית העולמים. מקשינן חמאי חילטרין לרבות בית

העולמים והאמר כפ"צ דשזעות
(דף טו:) למשכן אקרי מקדש ומקדש
אקרי משכן ואי לא הוה כתיב אלא
(כ"י) את משכן ה' טמא הוה נמי מקדש
בכלל הכא נמי נימא הכי ובריש
מסכת עירובין (דף טז:) דנפקא לן
שלמים ששחטן קודם שפחמו ללחות
ההיכל פסולין במקדש משום דמקדש
אקרי משכן ואע"ג דשחטו פתח
אהל מועד במשכן כתיב ולפי גירסת
הספר הזה אמי שפיר דהוי מילי למימר
עיקר ריבויא לא הוה כריך אלא משום
נזכ וגבעון וצית עולמים נקט אגב
שיטפיה אכל ר"י פירש האי דלייטריך
הכא לרבות שם עולמים משום דכתיב
קרקע משמע היכא דלייבא קרקע
לאפקוי צית העולמים דהוא ריבא
ולא מסתברא משום דמריבויא
דקרקע מרבינן צית העולמים דאי
לא הוה כתיב קרקע לא הוה צית
העולמים בכלל ולפירושו לא הוה
כריך למיכתב קרקע כלל ועוד קשיא
מפ" טרף כולפי (יומא דף מה.) דמיימי
צרייתא וכל אדם לא יחיה אהל מועד
אין לי אלא אהל מועד שבמדבר שילה
וצית העולמים מנין אלא דשילה לא
הוה בכלל אהל מועד וכן צית
העולמים ובפ"ק דעירובין (דף ג.)
אמר רבית העולמים הוה בכלל אהל
מועד ושחטו פתח אהל מועד הואיל
ומקדש איקרי משכן וכן בפרק הויאלו
לו (יומא דף נג.) רב ששת אמר אין לי
אלא אהל מועד שבמדבר שילה וצית

עולמים מנין ת"ל וכספי: **ואם** איתא ל"חשבב גמי הא. מימא היכי מצי למיפשט מדר' ישמעאל והא סבירא ליה כתיב שמאי דאפר לא חיקרי עפר ואלוהא דביב שמאי לא קמיבעי' ליה אלא חליביה דב"ה א"כ הי"נ אפר בכלל משמעותא דעפר משום דהכא בקרקע כתיב: **תנא** ושייר. ואי קשא היכי מצי למימר מנא ושייר והא שלשה קמני ואמר בפ"ק דקידושין (דף ק"ט:) גבי הענקה וכי מימא הכא נמי מנא ושייר והא ארבעה קמני וגראה דהסא דוקא כיון דנחת למניינא דוקא הוא משום דקמני בסיפא ואי אהא יכול לומר ארבעה בלאחד מהן כו' ואם איתא דמימא האב נמי מוציאה היה יכול לומר ארבעה בלשתי: מאי

ז. לן דהא לרבי ישמעאל ט' עפר לאו ממשמעותיה ממש נפקא ליה
 מזורע. בתגלחת שניה שהוא לר' שני תגלחות דכתיב וזבס
 תגלחת ראשונה לא כחב כלל ופרט אלא את כל שערו סתם דמשמע
 בתגלחת שניה כחב בכלל ופרט דמשמע מקום כיוסם שיער שיהא
 ור'ה למעוטי בית השחי: שיער הגדלים. דלדוה מקום ולישנא
 ומגלח כל גופי: דנקט. מוסבט נגשים (פ"ד מ"ב): להקפיד. לגלחו
 בשור. ובתגלחת ראשונה קאי: ה"ר וקטני סיפא וזיוס השעיר
 וחת וכו' דלאו אקרא קאי אלא לשון המשנה ומגלחו בתגלחת שניה
 בתגלחת ראשונה מעביר תער על כל בשור: אמר רב נחמן בר
 יון ספר תער עפר דכתיב בהדיא והלכתי עוקבת ט' מוספת על
 ור'ה: דדריש. כל התורה כולה בכלל ופרט דלאמרין בשבועות
 דש את כל התורה בכללי ופרטי ור"ע שימש את נחום אש גס וז
 כלל ופרט וריבוי ומיעוט וחילוקן במס' סוכה בפ' החליץ (דף ט': ט').

כדלפת

דאי אתה יכול לומר ד' באחד מהם ופרי' וינתי נמי מיתת האב וכי תימא תנא ושיירי והא ד' קתני וה' דהתם היינו טעמא משום דק' דאי אתה יכול לומר ד' באחד מהם מ"ה פריך ליה והא ד' קתני אבל דפריך במכזת תנא ח' לאוין קתני ואת אמרת תנא ושיירי ה"ה הוה ליה למפריך הכא היינו משום ד

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פיי"ד מהל'
 שחיטה הלי"א סמג
 עשין סד טוש"ע יו"ד סי'
 כח סעי' כג:

בז ב מיי פ"ה מהל'
מירות הלי"א:
בח ג מיי פ"ד מהל'

גירושין ה'ל' ז' ג
סמג עשין נ טוש"ע אה"ע
סי' קכד סעי' א' ז'
בב"ז ד' מ"י פ"א מהל'

טומאת זרעת הל"א
סמג עשין רלו רלו:
ל ה מ"י שס הל"ב:

חורבן אור השואה

תורה אור השלם

[illegible]

תום' שאניץ (המשך)

של ויה ועל הגייר ועל
 הלוח כשר. התורה ואשר
 עליו לא יכבדו על ראשו
 והלכה בכל דבר כדתיא
 ויהי שגלגל בין בנות
 בתיה ואספסוף כל שהוא
 חיוב כל הני' מקומות
 היה עוקרם ועקבתי והקשה
 כקונטרס וכן נזיר אי
 היה עוקר איש עקרה
 היה שמלקין אותו על
 כך ואסור להחמית ישראל
 על זנות שהיו אסור
 תורה לא יסיון פן יסיר.
 ואח' חסד קאמר עקבת
 את דרש' את כל חלוה
 בכלל ופרט דבכולהו איכא
 וכן דקריא במגילת אבנר
 ובספר היום וביטוי קאמר
 עקבת את מקרא נפק'
 להו. ור"ל סדוריהו לה
 לה' שמעאל דסדוריהו
 בריבון אשטריכו לה
 כדמפרש היתם קרא דהוה
 דמרב' מינה דלכות
 כל דבר אשטריכו לה
 למרש כתיבית מתורשת
 ואנה מתורשת בכסך וכן

כָּרוֹן, אֵלֶּיךָ הָיָה הַחֶקֶק
 אֲסַמְכֵם בְּעֵלְמָה הַחֶקֶק
 שָׂא מִדְּרָשׁ רַשִׁי וְיִיבֵן
 הַתּוֹרָה דְּכֹהֵן אֶתְּחִיל
 שִׁימְעָלָה בְּחֵלֶה עֻקְבָּת
 מִקָּרָא כִּי אֵלֹ אֱלוֹ
 כִּפְּהִי וְיִי אֲבֹרֶךְ. וְעֻד
 כִּי דְּבִירְשׁוּלְמִי מִסְמַת
 דְּקֹדֶשׁ מִיּוֹ מִשְׁנֵה דְּרַי
 שִׁימְעָלָה אֲתָר עַתָּה מִן
 אֵלֶּיךָ מִשְׁנֵה דְּכֹהֵן הִנֵּה
 חֲתָם הַתּוֹרָה אִמְרָה מִרְעַע
 וְהָאֵל אִפְרִי טִיל וְיִירָתִי
 וּמִקְדָּח וּמִכְבֵּת וְיִי נֹרִית
 בְּעֵי דְּהָךְ דְּתַנֵּה תִּסְמַת
 וְאֵת לִי: וְיִי אֲבֹרֶךְ
 וְאֵת לִי אֲמָלֵא אֶת פִּתְרָה הָךְ
 בְּנִי קֵתִי דְּכַדְרִי בְּפִי
 דְּקֹדֶשׁוּבִי בְּנִי מִעֲיִקֵּי
 לְחֵם יְבִישִׁי בְּאִשִּׁי
 הוּא לִיחַ לְמִשְׁנֵה חָכָא. וְיִי
 אֵת לִיחַ לְמִשְׁנֵה מִיבִי וְיִי
 אֵת לִיחַ לְמִשְׁנֵה לְאַשְׁרֵי לְאַרְזִי: